

Evaluatiebijeenkomst KOOZ Voucher project *Shkorey Leeuwarden - kennisoverdracht groepsaanpak met cultural mediators*

Een samenwerking tussen Shkorey en Kansrijke Start Gemeente Leeuwarden

3 juli 2023

In de periode april t/m juni 2023 zijn in het kader van bovengenoemde voucher project een serie groepsbijeenkomsten georganiseerd voor jonge/nieuwe Eritrese moeders. Eerder deden deze moeders toen zij zwanger waren ook mee met bijeenkomsten voor aanvullende cultuur-sensitieve groepsondersteuning volgens Centering-methodiek. De groepsbijeenkomsten zijn, onder leiding van Shkorey en Kansrijke Start Leeuwarden, georganiseerd door Humanitas HomeStart in samenwerking met twee lokale cultural mediators. In de opstart, vormgeving en uitvoering van de bijeenkomsten is ondersteuning geboden vanuit de Geboortezorg, JGZ, Sense/NuNietZwanger en oppasvrijwilligers. Het project werd gefinancierd door ZonMW.

Op 3 juli is een evaluatiebijeenkomst georganiseerd. Onderstaand leest u de bevindingen uit deze evaluatiebijeenkomst.

Samenvatting

Op basis van vijf onderwerpen is door de betrokkenen het project feedback gegeven en de uitvoering en opbrengsten geëvalueerd. Deze onderwerpen zijn:

- 1) Wat zeggen de moeders (*feedback van deelnemers*)
- 2) Verbinding met Shkorey en Kansrijke Start
- 3) Toekomst van de groepsbijeenkomsten + rol en plek van de cultural mediator
- 4) (Rol van) samenwerkingspartners
- 5) Onderlinge samenwerking en taakverdeling (ons eigen team)

Grootste meerwaarde van de bijeenkomsten voor de deelnemers/moeders is kennis. Het contact met professionals die advies geven en waar vragen aan gesteld kunnen worden, wordt als waardevol ervaren. Ook omdat er in deze setting geen sprake is van een directe zorgverlener-cliënt verhouding. Er wordt door de moeders veel gezocht naar informatie op YouTube, hier komt ook heel veel verkeerde informatie binnen. In regulier contact (zorg/hulp/dienstverlening) met professionals is er vaak miscommunicatie/misverstanden door taal/cultuur verschillen. De rol van de cultural mediator die helpt om een inhoudelijke vertaalslag te maken (meer dan alleen vertalen/tolken), is hierin essentieel.

Er worden nieuwe bijeenkomsten georganiseerd, startend na de zomer. De rol van cultural mediator is onmisbaar bij het project. Zowel in organisaties als bij de bijeenkomsten zelf. De cultural mediator doet mee in de groep en stelt zelf ook vragen. Zo komt een 'verlegen' groep toch op gang. De cultural mediators hebben persoonlijk en soms intensief contact met alle deelnemers. Dit is een punt wat aandacht vraagt. Professionalisering van cultural mediators is nodig, net als verdere organisatorische inbedding. Bij voorkeur bij de gemeente onder contract.

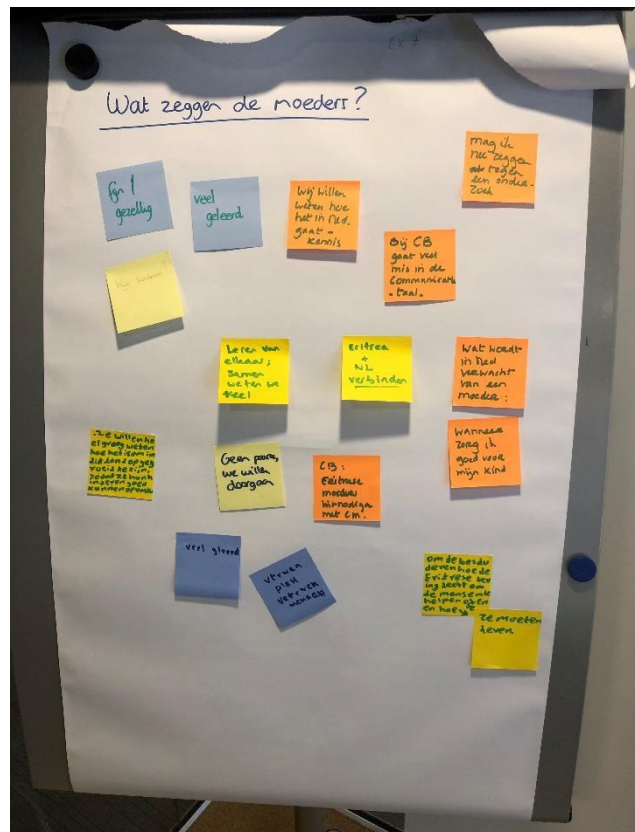
1. Wat zeggen de moeders?

Fijn gezellig!
Veel geleerd
Blijde kinderen
Vertrouwde plek, vertrouwde mensen

Wij willen weten hoe het in Nederland gaat, nieuwe kennis krijgen. We leren van elkaar; samen weten we veel.
Ze willen heel graag weten hoe het is om in dit land opgegroeid te zijn, zodat ze hun kinderen goed kunnen opvoeden.
Graag geen pauze in de voortzetting van de bijeenkomsten, we willen doorgaan.

Vragen die leven waar deelnemers graag mee verder willen:
- Wat wordt in Nederland verwacht van een moeder?
- Wanneer zorg ik goed voor mijn kind? (ook veel angst en onduidelijkheid t.a.v. Veilig Thuis/veiligheidsmeldingen)
- Mag ik nee zeggen tegen een onderzoek? (bijv. naar leerachterstand of autisme)

Bij het consultatiebureau gaat veel mis in de communicatie, qua taal en qua aansluiting. Vraag voor verdere verkenning: Op welke manier kunnen cultural mediators ook helpen om op het consultatiebureau zelf te ondersteunen bij het slaan van een brug tussen deze moeders en de JGZ-professionals? Ook zodat professionals beter begrijpen hoe Eritrese mensen leven, zodat ze beter kunnen aansluiten en kunnen ondersteunen bij het gezinsleven in Nederlandse context op te bouwen. JGZ doet momenteel nog geen Centering Parenting in Leeuwarden. Komt wellicht wel in de toekomst.

2. Verbinding met Shkorey en Kansrijke Start

Kennis & netwerk

Contacten -> verbinding tussen bij GGD en Humanitas

Expertise kansrijke start

Overkoepelend beeld moet blijven "toetsing"

Heel goed passend binnen kansrijke start

Heel goed

Ervaringen inbrengen bij regionale coalitie

Dit is de doelgroep voor kansrijke start

Vast onderdeel van de lokale coalitie kansrijke start

Game nog testen op waar in thema bruikbaar

Inzet van de Game en films

Aanspreek punt voor ouders die veilig is

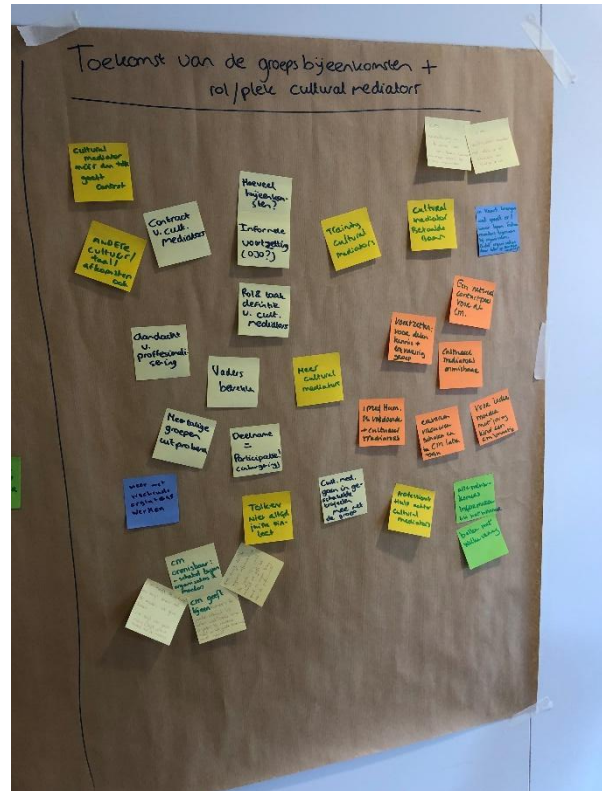
Meer kennis maken met cultural mediators

3. Toekomst van de groepsbijeenkomsten + rol en plek van de cultural mediator.

Toekomst bijeenkomsten

- Ook vaders betrekken
- Meertalige groepen uitproberen (ook omdat hierdoor groepen wellicht makkelijker 'vol' te krijgen zijn.) *NB: in de nieuwe rondes vanaf oktober 2023 wordt voortgezet met een groep Arabisch-sprekende en Tigrinya-sprekende zwangeren.*
- Onderzoeken mogelijkheid voor informele voortzetting van samenkomst van de moeders/ouders bij Ontmoetingscentrum Jonge Ouders.
- Hoeveel bijeenkomsten zijn genoeg/passend? We zetten nu in op 6-8 bijeenkomsten tijdens de zwangerschap, en 8 bijeenkomsten na de geboorte.
- Ook uitbreiden naar andere culturen, taal en afkomsten.
- Voortzetten: voor delen kennis en ervaring groep
- Deelname van 1 (i.p.v. 2) professional van Humanitas per bijeenkomst is voldoende, in combinatie met cultural mediators.
- Deelname van andere organisaties aan de bijeenkomsten verder uitbreiden, o.a. als gastsprekers en/of voor locatiebezoeken (bijv. bij een kinderopvang of school). *NB: voor de voortzetting van de groepsbijeenkomsten voor zwangeren, wordt nu samengewerkt met een Integraal Kind Centrum (IKC) in Leeuwarden. Op deze locatie vinden ook de bijeenkomsten plaats.*
- Deelname aan de bijeenkomsten kan ook worden gedaan i.h.k.v. voortzetting van participatieactiviteiten wanneer een inburgeringsplichtige zwanger wordt en/of net een kindje heeft gekregen. Dit betekent in de praktijk nu namelijk vaak een algehele staking van de participatietrajecten van vrouwen. Hierdoor kunnen de zwangerschap en het nieuwe ouderschap in Nederland en de participatieverplichting met elkaar geïntegreerd worden.
- Voor iedere moeder met jong kind een CM/maatje
- Ervaren deelnemers scholen en ook inwerken als cultural mediator.
- Alle nieuwkomers informeren over de bijeenkomsten (wie wat wanneer), bijv. via Team Inburgering.
- Cultural mediators gaan in geschakelde trajecten (van zwangerengroep naar moeder/oudergroep) mee met de groep. Zij blijven het vertrouwde gezicht voor de deelnemers.
- Middels de bijeenkomsten en contacten met de deelnemers ook in kaart brengen tegen welke drempels zij bij organisaties (die bijv een taakstelling of zorgplicht hebben) oplopen. Via de betrokken partners deze uitdagingen bespreekbaar maken in/bij betreffende organisaties zodat hier beter op ingesprongen kan worden.
- De cultural mediator is onmisbaar voor een vervolg. Zij geven bijeenkomsten de juiste inhoud, zij weten wat/welke vragen er spelen bij moeders zodat op het juiste onderwerp wordt ingegaan. De cultural mediators zorgen dat de gegeven informatie op de juiste wijze wordt vertaald en geeft het gevoel en vragen vanuit de groep terug aan de professionals. De cultural mediators onderhouden de contacten, zij fungeren als 'trusted messengers'. Zij zorgen er voor dat deelnemers komen en

blijven meedoen. Ook geven zij en bemiddelen zij voor goede nazorg of andere benodigde individuele ondersteuning.

Aandachtspunten t.a.v. de verdere inzet van Cultural Mediators

- Rol en taak definitie van cultural mediators. Deze moet helderder, maar moet ook hun vrije rol niet enorm gaan inperken middels een 'traditionele' of standaard functieomschrijving.
- Aandacht hebben voor professionalisering en scholing/training van de cultural mediators.
- De mogelijkheden voor een contract/betaalde baan voor cultural mediators moeten onderzocht en geconcretiseerd worden. De huidige mate van inzet, hun onmisbaarheid, maar ook het versterken van hun positie en bekendheid in hun samenwerking met verschillende organisaties en professionals zijn valide argumenten om dit te gaan realiseren.
- De poule van cultural mediators/formele sleutelpersonen moet nog verder uitgebreid worden. Er is nu een mooie opstart gemaakt, maar niet alles kan blijven rusten op de schouders van de huidige cultural mediators (helemaal niet zolang zij hier alleen een vrijwilligersvergoeding voor ontvangen). Niet voor iedereen in deze poule hoeft dit een betaalde baan te zijn. Voor sommige mensen kan het ook een (tijdelijke) vrijwilligersbaan zijn.
- De cultural mediators moeten worden opgenomen in het professionele netwerk waarbinnen zij werken. Er moet helder zijn wie hun achtervang is, waar zij zelf terecht kunnen met vragen en wanneer en hoe zij bepaalde expertise of extra professionele hulp kunnen inschakelen voor de mensen die zij ondersteunen (binnen en buiten de bijeenkomsten).

4. (Rol van) samenwerkingspartners

- De gekozen aanpak van samenwerking binnen dit project werd door iedereen als zeer positief ervaren. 'Het was heel goed. De manier van werken was prachtig.' 'Fijne samenwerking. ze leggen alles heel goed uit.' 'Ze geven de kans om jouw ervaring te delen, en helpen/corrigeren je als er iets fout gaat. Daar kan ik van leren.'

- Inhoudelijke verdieping voor de bijeenkomsten dankzij input van de samenwerkingspartners.

- Goede ervaring voor de deelnemers (gezicht/persoon gezien en ervaren. Ook goed om deze verbinding te maken buiten de reguliere, individuele zorg/hulpverleningsrelaties. Laagdrempeliger en meer gelijkwaardig. De samenwerking binnen deze groepsbijeenkomsten brengt dus ook de samenwerkingspartners en de doelgroep dichterbij elkaar.

- Professionals van buiten het kernteam geven op uitnodiging gastlessen over onderwerpen waar de deelnemers meer over willen weten.

- Verschillende disciplines gast sprekers (o.a. JGZ, Sense/NuNietZwanger).

- Er wordt op deze manier gewerkt aan verdere training/capaciteitsopbouw samen met "het systeem". Ook voor de gastsprekers zijn de bijeenkomsten zeer leerzaam. Een ander contact met mensen uit hun cliëntengroep.

- Overdracht groep zwangerschap naar parenting is belangrijk, ook tussen de verschillende betrokken professionals samen met de cultural mediators. Het is goed om daar bij geschakelde trajecten een duidelijk moment voor in te plannen en om de lijntjes kort te houden. Ook rekening houden met AVG!

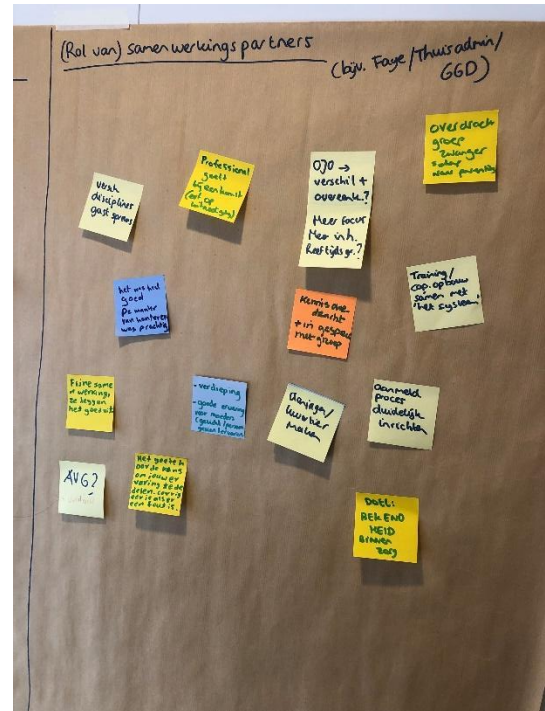
- Ook een doel van samenwerking met partners: zorgen dat er bekendheid is en blijft binnen zorg met het bestaan van de groepsbijeenkomsten en mogelijkheid van deelname. O.a. aanmeldingen via de verschillende verloskundigen, maar dit kan o.a. ook via JGZ, kraamzorg, etc.

- Aandachtspunt: Aanmeldproces duidelijk inrichten!

- Om de verdere voortzetting van de groepsbijeenkomsten goed in te bedden, kan een duidelijke aanjager/kwartiermaker een belangrijke rol spelen. Dit kan iemand 'van buiten' zijn, uit het netwerk van samenwerkingspartners of de projectleider Kansrijke Start.

- Een duidelijke taakverdeling tussen de verschillende betrokken partijen is belangrijk. Wie is waarvoor verantwoordelijk? Dit kan verder uitgewerkt en vastgelegd worden, ook voor overdracht naar eventuele nieuwe betrokkenen.

- Ander aandachtspunt om in de gaten houden: Ontmoetingscentrum Jonge Ouders wat is het verschil tussen deze bijeenkomsten en hun reguliere activiteiten en wat zijn de overeenkomsten? Nu nog niet direct overlap. Meer focus meer inhoud, minder beperking qua leeftijdsgroepen. Wel belangrijk om hier oog voor te houden.

5. Onderlinge samenwerking en taakverdeling (ons eigen team)

- Iedereen in het team is ook positief over de onderlinge samenwerking in het kernteam (verloskundige, coördinatoren HomeStart, cultural mediators, PL Shkorey en PL Kansrijke Start. De samenwerking gaf plezier, de lijntjes waren (heel) kort, iedereen zoekt elkaar veel en makkelijk op. Teamleden staan open voor elkaars nieuwe ideeën en maken gebruik van elkaars kennis en ervaring. 'Grote complimenten voor team! Open houding, flexibel, adequaat.'
- Na de startbijeenkomst (die in het teken stond van kennismaking, inhoudelijke uitwisseling, proces vormgeven), is iedere bijeenkomst per keer voorbereid in gezamenlijkheid tussen Humanitas HomeStart en de cultural mediators. Waar nodig werden PL Shkorey, PL Kansrijke Start, de betrokken verloskundige en andere professionals van samenwerkingspartners ingeschakeld voor input of overleg.
- Taakverdeling was voor iedereen duidelijk, graag zo mee verder gaan.
- Cultural mediators zijn contactpersonen voor de deelnemers: info geven over de bijeenkomsten, helpen met aanmelden, intakes, welke vragen hebben deelnemers, hulp bij komen naar bijeenkomst, vragen vertalen, input leveren voor thema's.
Humanitas: organisatie, ruimte, vrijwilligers, oppas kinderen
Snel contact onderling en afspraken nakomen
- Samen voorbereiding bijeenkomst
- Team overleg ook blijven voortzetten.
- Aandachtspunt: hoe blijven we zorgdragen voor eenduidige afstemming en aansturing van de samenwerking wanneer de vervolgbijeenkomsten niet meer 'onder Shkorey' vallen? De overlegstructuren van de lokale coalitie Kansrijke Start kunnen daar ook een rol in spelen.

